

SIKKERHETSDATABLAD

CITRUS-SPRAY - CITRUS RENS

Sikkerhetsdatabladet er i samsvar med Kommissjonsforordning (EU) 2015/830 av 28 mai 2015 om endring av europa-parlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1907/2006 om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH)

AVSNITT 1: IDENTIFIKASJON AV STOFFET / STOFFBLANDINGEN OG AV SELSKAPET / FORETAKET

Utgitt dato	16.05.2018

1.1. Produktidentifikator

Kjemikaliets navn	CITRUS-SPRAY – CITRUS RENS

1.2. Relevante identifiserte bruksområder for stoffet eller stoffblandingen og bruk som frarådes

Funksjon	Beskrivelse: Fjerning av klister og skomerker fra idrettsanlegg
Produktgruppe	Sitrusbasert løsemiddel til fjerning av fett, olje, tusj, lim, smuss, asfalt, flekker og etiketter
Kjemikaliets bruksområde	Lim, flekk og fettfjerner

1.3. Opplysninger om leverandøren av sikkerhetsdatabladet

Produsent

Firmanavn	Renholdsbutikken AS
Besøksadresse	Schweigaardsgt.34 F
Postadresse	Schweigaardsgt.34 F
Postnr.	N-0191
Poststed	OSLO
Land	NORGE
Telefon	41 73 10 00
Telefaks	22 17 44 35
E-post	post@renholdsbutikken.no
Hjemmeside	www.renholdsbutikken.no
Org. nr.	972405825
Kontaktperson	Christian Bonde

1.4. Nødtelefonnummer

Nødtelefon	Telefon: 22 59 13 00 Beskrivelse: Giftinformasjonen, døgnåpen

AVSNITT 2: FAREIDENTIFIKASJON

2.1. Klassifisering av stoffet eller stoffblandingen

Klassifisering i henhold til CLP (EC) No 1272/2008 [CLP / GHS]	Skin Sens. 1; H317
	Skin Irrit. 2; H315
	Flam. Liq. 3; H226
	Aquatic Chronic 1; H410

2.2. Merkingselementer

Farepiktogrammer (CLP)

Sammensetning på merkeetiketten	(R)-p-menta-1,8-dien 60 – 100 %, Propan 10 – 30 %, Butan 10 – 30 %
Faresetninger	H317 Kan utløse en allergisk hudreaksjon. H315 Irriterer huden. H410 Meget giftig, med langtidsvirkning, for liv i vann. H226 Brannfarlig væske og damp.
Sikkerhetssetninger	P262 Må ikke komme i kontakt med huden. P302+P352 VED HUDKONTAKT: Vask med mye såpe og vann. P332+P313 Ved hudirritasjon: Søk legehjelp. P305+P351+P338 VED KONTAKT MED ØYNENE: Skyll forsiktig med vann i flere minutter. Fjern eventuelle kontaktlinser dersom dette enkelt lar seg gjøre. Fortsett skyllingen. P102 Oppbevares utilgjengelig for barn. P403 Oppbevares på et godt ventilert sted. P210 Holdes vekk fra varme, varme overflater, gnister, åpen ild og andre antenningskilder. Røyking forbudt. P211 Ikke spray mot åpen flamme eller annen tennkilde. P251 Må ikke punkteres eller brennes, selv ikke etter bruk. P410+P412 Beskytt mot sollys. Må ikke utsettes for temperaturer høyere enn 50 °C / 122°F.

2.3. Andre farer

PBT / vPvB	Ingen komponenter klassifiseres til PBT eller vPvB (Se seksjon 12)
Farebeskrivelse	HELSEFARE: Irriterer huden. Kan gi allergi ved hudkontakt. SIKKERHET: Ekstremt brannfarlig. MILJØFARE: Meget giftig for vannlevende organismer, kan forårsake uønskede langtidsvirkninger i vannmiljøet.
Generell farebeskrivelse	Ved bruk kan brennbare damper/eksplosive damp-luft-blandinger dannes. Damp er tyngre enn luft og kan spre seg langs gulvet og i bunnen av beholdere.
Andre farer	Aerosolbokser kan eksplodere i tilfelle brann.

AVSNITT 3: SAMMENSETNING/OPPLYSNINGER OM BESTANDDELER

3.2. Stoffblandinger

Komponentnavn	Identifikasjon	Klassifisering	Innhold
(R) -p-menta-1,8-dien	EC-nr.: 227-813-5 Indeksnr.: 601-029-00-7	Skin Sens. 1; H317 Aquatic Chronic 1; H410 Aquatic Acute 1; H400 Skin Irrit. 2; H315 Flam. Liq. 3; H226	60 – 100 %
Propan	CAS-nr.: 74-98-6 EC-nr.: 200-827-9	Press. Gas; H280 Flam gas 1; H220	10 – 30 %
Butan	CAS-nr.: 106-97-8 EC-nr.: 203-448-7	Flam gas 1; H220 Press. Gas; H280	10 – 30 %
Komponentkommentarer	R- og H-setningenes fullstendige ordlyd i pkt 16		

AVSNITT 4: FØRSTEHJELPSTILTAK

4.1. Beskrivelse av førstehjelpstiltak

Generelt	Ved ubehag eller i tvilstilfelle må lege kontaktes. Ta med dette sikkerhetsdatablad.
Innånding	Bring den skadde ut i frisk luft. Ro og varme.
Hudkontakt	Vask med såpe og vann. Tilsølt tøy fjernes straks. Hvis hudirritasjon fortsetter kontakt lege.
Øyekontakt	Skyll straks med store mengder vann i min. 15 minutter. Øyeblikkelig transport til lege eller sykehus. Fortsett skyllingen under transporten.
Svelging	Gi straks noen spiseskjeer matolje eller fløte. Drikk mye vann eller melk. Fremkall ikke brekninger. Kontakt lege.

4.2. De viktigste symptomene og virkningene, både akutte og forsinkede

Informasjon til helsepersonell	Se punkt 11 i sikkerhetsdatablad for toksikologisk informasjon.

4.3. Angivelse av om umiddelbar legehjelp og spesialbehandling er nødvendig

Særskilt førstehjelpsutstyr	Øyenskylleflaske eller mulighet for øyeskylling.

AVSNITT 5: BRANNSLOKKINGSTILTAK

5.1. Slokkingsmidler

Egnede slokkingsmidler	Skum, pulver og co2
Uegnede slokkingsmidler	Bruk ikke vann på produktet.

5.2. Særlige farer knyttet til stoffet eller stoffblandingen

Brann- og eksplosjonsfarer	Må ikke utsettes for temperaturer over 50oC. Må ikke sprayes mot åpen ild eller varme gjenstander. Ved brann fjernes hvis mulig trykkbeholderne, hvis ikke må de avkjøles med store mengder vann. Aerosolbokser kan eksplodere i tilfelle brann.

Farlige forbrenningsprodukter	Kan inkludere, men er ikke begrenset til: Karbondioksid (CO ₂). Karbonmonoksid (CO).

5.3. Råd til brannmannskaper

Personlig verneutstyr	Bruk friskluftsmaske når produktet er involvert i brann.

AVSNITT 6: TILTAK VED UTILSIKTET UTSLIPP

6.1. Personlige forsiktighetsregler, personlig verneutstyr og nødrutiner

Generelle tiltak	Fjern alle kilder til antennelse. Unngå hudkontakt. Unngå innånding av damp.
Sikkerhetstiltak for å beskytte personell	Benytt personlig verneutstyr som angitt i punkt 8.

6.2. Forsiktighetsregler med hensyn til miljø

Sikkerhetstiltak for å beskytte ytre miljø	Må ikke slippes ut i kloakk eller vassdrag: Giftig for vannlevende organismer. Vær oppmerksom på mulige vanninntak og sørg for varsling av impliserte brukere.

6.3. Metoder og materialer for oppsamling og rensing

Metoder for opprydding og rengjøring	Spill tas opp med absorberende ikke brennbar materiale. Samles opp i egnede beholdere.

6.4. Henvisning til andre avsnitt

Andre anvisninger	I sikkerhetsdatablad: Punkt 8 for verneutstyr. Punkt 12 for miljøopplysninger. Punkt 13 for behandling av avfall.

AVSNITT 7: HÅNTERING OG LAGRING

7.1. Forsiktighetsregler for sikker håndtering

Håndtering	Sørg for tilstrekkelig med ventilasjon. Unngå søl, Unngå kontakt med hud og øyne. Spray ikke på åpen flamme eller noe annet glødende materiale.

7.2. Vilkår for sikker lagring, herunder eventuelle uforenligheter

Oppbevaring	Trykkbeholder. Må ikke utsettes for temperaturer over 50°C. Oppbevares i henhold til lov om brannfarlige varer. Må ikke punkteres eller brennes, selv når den er tom. Oppbevares beskyttet mot direkte sollys og varme.
Spesielle egenskaper og farer	Dampene er tyngre enn luft og kan spre seg langs gulvet. Dampene kan danne eksplosive blandinger med luft.
Annen informasjon	Mulighet for øyenskylling skal finnes på arbeidsplassen.

7.3. Særlig(e) sluttanvendelse(r)

Anbefalinger	Skal ikke håndteres før alle advarsler er lest

AVSNITT 8: EKSPONERINGSKONTROLL / PERSONLIG VERNEUTSTYR

8.1. Kontrollparametere

Komponentnavn	Identifikasjon	Verdi	Norm år
(R) -p-menta-1,8-dien		8 t. normverdi: 140 mg/m ³ A	Norm år: 2008
Propan	CAS-nr.: 74-98-6	8 t. normverdi: 900 mg/m ³	Norm år: 2003
Butan	CAS-nr.: 106-97-8	8 t. normverdi: 250 ppm 8 t. normverdi: 600 mg/m ³	Norm år: 2007

8.2. Eksponeringskontroll

Begrensning av eksponering på arbeidsplassen Unngå oppvarming, gnister og åpen flamme. Sørg for god ventilasjon.

Øye- / ansiktsvern

Øyevern Ved fare for sprut bruk vernebriller eller ansiktsskjerm.

Håndvern

Håndvern Bruk vernehansker av butyl eller nitrilgummi. Gjennombruddstiden er ikke kjent.

De angitte hanskematerialene er foreslått etter en gjennomgang av enkeltstoffene i produktet og kjente hanskeguider, samt informasjon fra våre leverandører.

Etter bruk, vask og tørk alltid hendene. De valgte vernehanskene må tilfredsstillende spesifikasjonene til EU Direktiv 89/686/EØF og standarden EN 374 derivert fra direktivet.

Hudvern

Annet hudvern enn håndvern Unngå kontakt med huden: Bruk verneklær etter behov.

Åndedrettsvern

Åndedrettsvern Ved utilstrekkelig ventilasjon må det brukes egnet åndedrettsvern. Bruk en godkjent filtermaske med filter: type A (brunt, organiske damper).

Passende miljømessig eksponeringskontroll

Begrensning av miljøeksponering Behandles i samsvar med god yrkesmessig hygiene og sikkerhetsmessig praksis.

Annen informasjon

Annen informasjon Sørg for egnet ventilasjon, spesielt i lukkede rom. Det må ikke spises, drikkes eller røykes under arbeidet.

AVSNITT 9: FYSISKE OG KJEMISKE EGENSKAPER

9.1. Opplysninger om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper

Tilstandsform	Aerosol (sprayboks)
Farge	Klar, fargeløs.
Lukt	Citrus
Kokepunkt / kokepunktintervall	Verdi: -42 °C
Flammepunkt	Verdi: -104 °C
Løselighetsbeskrivelse	Blandbar med de fleste organiske løsningsmidler , eks Etanol
Løselighet i vann	Ikke løselig i vann

9.2. Andre opplysninger

Andre fysiske og kjemiske egenskaper

Kommentarer	Ingen ytterligere kommentarer

AVSNITT 10: STABILITET OG REAKTIVITET

10.1. Reaktivitet

Reaktivitet	Kan antennes av varme, gnister eller flammer.

10.2. Kjemisk stabilitet

Stabilitet	Produktet er stabilt ved de angitte lagrings- og bruksbetingelser.

10.3. Mulighet for farlige reaksjoner

Risiko for farlige reaksjoner	Oppstår ved kontakt med forhold og materialer som skal unngås (seksjon 10.4 og 10.5) Dampene kan danne eksplosive blandinger med luft.

10.4. Forhold som skal unngås

Forhold som skal unngås	Må ikke utsettes for temperatur over 50 °C Unngå oppbevaring i direkte sollys eller på varme steder.

10.5. Uforenlige materialer

Materialer som skal unngås	Må ikke blandes med syrer og oksideringsmidler.

10.6. Farlige nedbrytningsprodukter

Farlige spaltningsprodukter	Ingen under normale forhold. Se også seksjon 5.2.

AVSNITT 11: TOKSIKOLOGISKE OPPLYSNINGER

11.1. Opplysninger om toksikologiske virkninger

Komponent	(R)-p-menta-1,8-dien
Akutt giftighet	Type toksisitet: Akutt Testet effekt: LD50 Eksponeringsvei: Dermal

Verdi: > 5 gm/kg
Forsøksdyreart: Kanin

Type toksisitet: Akutt
Testet effekt: LD50
Eksponeeringsvei: Oral
Verdi: > 4400 mg/kg
Forsøksdyreart: Rotte

Øvrige helsefareopplysninger

Innånding	Innånding av høye dampkonsentrasjoner kan forårsake symptomer som hodepine og kvalme.
Hudkontakt	Langvarig kontakt kan gi uttørring av huden. Fare for allergi ved hudkontakt.
Øyekontakt	Sterkt irriterende. Fare for alvorlig øyeskade.
Svelging	Kan virke irriterende på slimhinnene i munn og svelg. Svelging av større mengder kan føre til ødeleggelse av nyrefuksjonen.
Allergi	Kan forårsake allergi på huden.

AVSNITT 12: ØKOLOGISKE OPPLYSNINGER

12.1. Giftighet

Økotoksisitet	Meget giftig for vannlevende organismer; kan forårsake uønskede langtidsvirkninger i vannmiljøet

12.2. Persistens og nedbrytbarhet

Persistens og nedbrytbarhet, kommentarer	Ikke lett nedbrytbart. Varen er ikke lett nettbrytbart pga konsentrasjonen som er langt sterkere enn naturlig forekommende vare. Sett over lengre tidsrom vil den brytes ned av den naturlige bakteriefloa. Varen kan imidlertid ha forvoldt skade som konsentrat før dette skjer.

12.3. Bioakkumuleringsevne

Bioakkumuleringspotensial	Bioakkumulerbar i vannmiljøer.

12.4. Mobilitet i jord

Mobilitet	Oppløses ikke i vann.

12.5. Resultater av PBT- og vPvB-vurdering

PBT vurderingsresultat	Inngående komponenter er vurdert ikke-PBT av ECHA iht kriterier basert på Annex XIII i REACH
vPvB vurderingsresultat	Inngående komponenter er vurdert ikke-vPvB av ECHA iht kriterier basert på Annex XIII i REACH

12.6. Andre skadevirkninger

Andre skadevirkninger / annen informasjon	Fare for forurensning av drikkevann (grunnvann). Forhindre utslipp til kloakk, vassdrag eller grunn.

AVSNITT 13: SLUTTBEHANDLING

13.1. Avfallsbehandlingsmetoder

Egnede metoder til fjerning av kjemikaliet	Leveres som farlig avfall til godkjent behandler eller innsamler. Koden for farlig avfall (EAL-kode) er veiledende. Bruker må selv angi riktig EAL-kode hvis bruksområdet avviker.
Produktet er klassifisert som farlig avfall	Ja
Emballasjen er klassifisert som farlig avfall	Ja
Avfallskode EAL	EAL: 14 06 03 andre løsemidler og løsemiddelblandinger
NORSAS	7055
Annen informasjon	Aerosol: Spesialavfall. Leveres til godkjent mottageranlegg

AVSNITT 14: TRANSPORTOPPLYSNINGER

14.1. FN-nummer

ADR / RID / ADN	1950
IMDG	1950
ICAO / IATA	1950

14.2. FN-forsendelsesnavn

Varenavn, Engelsk ADR/RID/ADN	D-limonene (Orange Terpener)
ADR / RID / ADN	AEROSOLBEHOLDERE
IMDG	AEROSOLS
ICAO / IATA	AEROSOLS, FLAMMABLE

14.3. Transportfareklasse(r)

ADR / RID / ADN	2.1
IMDG	2.1
ICAO / IATA	2.1

14.4. Emballasjegruppe

14.5. Miljøfarer

14.6. Særlige forsiktighetsregler ved bruk

14.7. Bulktransport i henhold til vedlegg II i MARPOL 73/78 og IBC-regelverket

IMDG / ICAO / IATA - Annen informasjon

EmS	F-D, S-U

AVSNITT 15: OPPLYSNINGER OM REGELVERK

15.1. Særlige bestemmelser/særskilt lovgivning om sikkerhet, helse og miljø for stoffet eller stoffblandingen

Annen merkeinformasjon	Trykkbeholder. Skal beskyttes mot sollys og må ikke utsettes for temperaturer over 50 °C. Må ikke punkteres eller brennes, selv ikke når den er tom. Må ikke anvendes i nærheten av åpen ild eller glødende materiale.
Referanser (Lover/ Forskrifter)	FOR 2002-07-16-1139: Forskrift om klassifisering, merking mv. av farlige kjemikalier med senere endringer. Forskrift om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH-forskriften) av 30. mai 2008 med senere endringer. Stoff listet i seksjon 3 er sjekket mot Vedlegg VI til CLP-forordningen, (EU) nr. 1272/2008, den til enhver tid gjeldende utgave. FOR 2011-12-06 nr 1358 Forskrift om tiltaks- og grenseverdier. Avfallsforskriften, FOR 2004-06-01 nr 930, fra Miljøverndepartementet. FOR 2009-04-01 nr 384: Forskrift om landtransport av farlig gods med senere endringer, Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap. FOR 1996-03-01 nr. 229, med senere endringer: Forskrift om aerosolbeholdere.

15.2. Vurdering av kjemikaliesikkerhet

Vurdering av kjemikaliesikkerhet er gjennomført	Nei

AVSNITT 16: ANDRE OPPLYSNINGER

Liste over relevante H-setninger (i avsnitt 2 og 3).	H220 Ekstremt brannfarlig gass. H226 Brannfarlig væske og damp. H280 Inneholder gass under trykk; kan eksplodere ved oppvarming. H315 Irriterer huden. H317 Kan utløse en allergisk hudreaksjon. H400 Meget giftig for liv i vann. H410 Meget giftig, med langtidsvirkning, for liv i vann.
Klassifisering i henhold til CLP (EC) No 1272/2008 [CLP / GHS]	Skin Sens. 1; H317 Skin Irrit. 2; H315 Flam. Liq. 3; H226 Aquatic Chronic 1; H410
Viktige litteraturreferanser og datakilder	Opplysninger er hentet fra produsent . Dette HMS databladet er basert på opplysninger fra våre leverandører, Norsk stoffliste og vår nåværende viten. Hensikten er kun ment som en retningsgivede beskrivelse av produktets egenskaper med tanke på helse, miljø og sikkerhet.
Brukte forkortelser og akronymer	EAL-kode: kode fra EUs felles klassifiseringssystem for avfall (EWC = European Waste Code) PBT: Persistent, Bioakkumulerende og Toksisk (giftig) vPvB: veldig Persistent og veldig Bioakkumulerende LC50: Konsentrasjonen av et stoff som dreper 50% av en populasjon på et gitt tidspunkt EC50: Den effektive konsentrasjonen av et stoff som fører til 50 % av

Versjon

maksimal respons BCF: BioConcentration Factor. Biokonsentrasjonsfaktor.
Log Pow: Fordelingskoeffisient: n-oktanol/vann
ADR: The European Agreement concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Road
RID: The Regulations concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Rail
ICAO: The International Civil Aviation Organisation
IMDG: The International Maritime Dangerous Goods Code
IATA: The International Air Transport Association

8